eest, mida õige mitmed eestlaste wastu tõesti on üles näidanud. Meie saame aru, et rahwuslised küsimused koguduste asutamise ajal päewakorrale ei wõinud tulla. Kuid Eesti rahwuse alalhoidmine ja asunduste paremale järjele tõstmine nõuab oma koguduste asutamist ja kodumaa konsistooriumi alla wiimist (ühenduse wastu teiste Luteri usku rahwaste wahel muidugi ei wõi midagi olla).

Peale Riia, Peetrilinna ja Jamburi Teschkowo Eesti koguduste on Eesti asunikud 39 wõõra koguduse all ja nende õpetajatest ei mõista 14 sugugi Eesti keelt, waid peawad jumalateenistust raamatu järele, 17 õpetajat mõistab puudulikult ja ainult 8 õpetajat hästi Eesti keelt. Nii ei ole asi sugugi loomulik ja õige ja protestantismuse waimu kohane, mille järele Jumala sõna selgesti ja puhtasti peab kuulutatama rahwale arusaadawas keeles.

Asutatawad asunduste kogudused oleksid:

1. Krimmi Eesti kogudus. (Tema alla käiksid kõik Krimmi poolsaarel elawad eestlased. Wäiksema arwu pärast wõib ta ka mõne teise Eesti koguduse õpetajat kutsuda.)

2. Kaukaasia Eesti kogudus, õpetaja asupaigaga Suhumi linnas. (Kõik Kaukaasia eestlased.)

3. Kesk-Wenemaa kogudus, õpetaja asupaigaga Moskwas. (Selle alla käiksid Moskwa, Tweri, Orelli, Kaluuga ja Mohilewi kub. eestlased.)

4. Pihkwa-Nowgorodi kogudus, õpetaja asupaigaga Pihkwa linnas, Pihkwa ja Nowgorodi kub. eestlastele.

5. Kroonlinna-Ingerimaa kogudus, Kroonlinna ja Peetrilinna ümberkaudsete eestlaste jaoks.

6. Wolga-äärne Eesti kogudus, Samara, Simbirski, Ufa ja Orenburi eestlaste jaoks.

7. Põhja-hommiku Eesti kogudus, õpetaja asupaigaga Oparino raudteejaama ääres. (Wologda, Kostromaa, Jaroslawi, Wjatka, Permi ja Arhangelski kub. eestlased.)

8. Õhtu-Siberi Eesti kogudus, õpetaja asupaigaga Kolonia jaama ääres. (Selle alla käiksid kõik Õhtu-Siberi asunikud kuni Altai raudteeni.)

9. Tomski-Altai Eesti kogudus, õpetaja asupaigaga Mariinski linnas. Kõik teised Tomski ja Altai kubermangu eestlased.

Eesti asundused ja asupaigad Wenemaal, 1918, lk. 81